

ТКАЧЕНКО

Сергій Анатолійович
nukoblikaudit@inbox.ru

УДК 33

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту, Проректор з науково-педагогічної роботи (навчальний процес) Вищого навчального закладу "Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»"

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ БАНКУ ДАНИХ ФУНКЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО МОНІТОРИНГУ

THE EFFECTIVENESS OF THE SYSTEM OF STRATEGIC CONTROL OF THE REGIONAL STRUCTURE AND TERRITORIAL ORGANIZATION OF THE AGRO-FOOD SECTOR DATABANK ECONOMIC MONITORING FUNCTION

У статті висвітлено підходи до побудови структур баз даних у системі стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери. Доведено, при створенні в системі стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери бази даних функції економічного моніторингу найбільш прийнятним виступає мережевий підхід. Визначено, у перспективі перевага буде за реляційним підходом.

В статье освещены подходы к построению структур баз данных в системе стратегического регулирования региональной структуры и территориальной организации агропродовольственной сферы. Доказано, при создании в системе стратегического регулирования региональной структуры и территориальной организации агропродовольственной сферы базы данных мониторинга приемлемым выступает сетевой подход. Определено, в будущем преимущество за реляционным подходом.

The article highlights the approaches to the construction of structures of databases in the system of strategic control of the regional structure and territorial organization of the agri-food sector. It is proved in the establishment of a system of strategic control of the regional structure and territorial organization of the agro-food sector database monitoring network has an acceptable approach. The advantages of the relational approach.

Ключові слова: агропродовольча сфера, банк даних, моніторинг, регіональна структура, система регулювання, територіальна організація

Ключевые слова: агропродовольственная сфера, банк данных, мониторинг, региональная структура, система регулирования, территориальная организация

Keywords: agro-food sector, database, monitoring, regional structure, control system, territorial organization

ВСТУП

Ефективність функціонування в системі стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери банку даних функції економічного моніторингу залежить не тільки від правильного визначення складу бази даних, але і від відповідної організації її структури, під якою в загальному випадку можна розуміти сукупність базових записів, що розглядаються в їх взаємному зв'язку. Сучасний передовий практичний досвід та ряд поглядів провідних вчених-економістів на означену проблему [1-10] і інші, показують, що формування структури бази даних підсистеми економічного моніторингу має ґрунтуватися: на правилах побудови абстрактних структур, для яких характерним виступає узагальнене подання інформації та знаходження загальних процесів її перетворення, розміщення і пошук даних в

інформаційному фонді; на вивченні реально існуючих взаємозв'язків (відносин) між різними групами показників та окремими показниками; на врахуванні вимог користувача і ін.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні ефективності функціонування банку даних підсистеми економічного моніторингу в системі стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною основою наукової публікації виступає діалектичний метод і основні положення функції економічного моніторингу, системи стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери, банку даних. У процесі проведеного дослідження знаходили активне

використання наступні наукові методи: *абстрактно-логічний* (для теоретичного узагальнення і формулювання висновків); *монографічний* (при дослідженні теоретичних та практичних методик економічного моніторингу і системи стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери, банку даних); *порівняльний* (при аналізі сучасного стану підсистеми економічного моніторингу і системи стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери, банку даних).

РЕЗУЛЬТАТИ

У загальному випадку всі підходи до побудови структур баз даних у системі стратегічного регулювання регіональної структури та територіальної організації агропродовольчої сфери можна звести до трьох основних: ієрархічному, мережевому і реляційному. Щоб змістовно відповісти на ключове питання, який із зазначених трьох підходів щонайкраще задовольняє вимогам економічно ефективної організації бази даних підсистеми економічного моніторингу, надамо стислу характеристику кожному із них.

Ієрархічний підхід виступає поки найбільш поширеним. Він використовується в багатьох зарубіжних та вітчизняних системах баз даних. Ієрархічний підхід багато в чому забезпечує адекватне моделювання реально існуючих ієрархічних структур. Основний принцип цього підходу полягає в тому, що кожен елемент даних розглядається і набуває сенсу тільки у взаємозв'язку з попереднім по ієрархії, без якого він не може існувати. Поширенню ієрархічного підходу певною мірою сприяло використання до останнього часу структур пам'яті, в яких обробка даних ґрунтувалася на чисто послідовних середовищах їх зберігання, а між моделлю самих даних інформації та структурою пам'яті проводилися лише незначні відмінності, ін.

Недоліком ієрархічного підходу є те, що, по-перше, із збільшенням числа типів сегментів даних, тобто з ростом складності ієрархії структури, програми, що реалізують запити користувачів, істотно ускладнюються, викликаючи додаткові витрати часу на розробку, налагодження і експлуатацію програм. По-друге, зниження економічної ефективності в ієрархічних структурах відбувається через різного роду аномалії, пов'язані із виконанням операцій запам'ятовування (додавання, видалення та виправлення). Як правило, такі аномалії виникають, коли в пам'яті потрібно відобразити відносини «багато – до багатьох», тобто відносини, які притаманні більшості економічних показників, у той час як ієрархія за класичним визначенням реалізує лише відносини «один – до багатьох» і ін.

Мережевий підхід забезпечує моделювання більш загальних структур в порівнянні із ієрархічним. Основними елементами мережевих структур даних служать два типи записів, а саме вузли та зв'язки. Кожен вузол в залежності від характеру реально існуючих зв'язків може мати довільне число як безпосередньо підпорядкованих йому вузлів, так і

безпосередньо старших по відношенню до нього вузлів, тобто мережевий підхід найбільше відповідає вимозі реалізації відносин між даними типу «багато – до багатьох». У цьому його перевага перед ієрархічним підходом та з цієї точки зору застосування мережевого підходу в побудові бази даних підсистеми економічного моніторингу виступає кращим зважаючи на адекватне відображення мережевою структурою взаємозв'язків між економічними показниками і критеріями, для яких характерні відносини «багато – до багатьох» та інше.

Головний недолік мережевого підходу полягає в складності програмування мовою бази даних, яка обумовлена зайвою близькістю мережевої моделі даних до структури пам'яті та необхідністю досить детального знання користувачем численних ланцюжків зв'язків між елементами бази даних. При мережевому підході, як і при ієрархічному, зберігаються перешкоди необхідним змінам бази даних, наприклад при її зростанні, так як це може викликати значні порушення в логічній структурі бази, а відповідно, і спотворення в прикладних програмах та багато іншого.

Більш ефективним при побудові структури бази даних функції економічного моніторингу представляється реляційний підхід, що ґрунтується на математичній теорії відносин. Відповідно до цієї теорії відносини між даними можуть бути представлені у формі двовимірних таблиць, які є одним із самих природних способів подання даних для користувачів-непрограмістів. Цей процес, що виконується крок за кроком для кожного відношення між даними в базі, називається нормалізацією. З логічної точки зору реляційна база даних – це безліч двовимірних таблиць із операціями вилучення і об'єднання стовпців. Гнучкість реляційної бази полягає в тому, що алгебра відносин – система операцій, використовувана для маніпулювання відносинами, дозволяє у випадках необхідності відносини розрізати та склеювати і таким чином програмісти можуть отримувати різноманітні файли в потрібній їм формі. За допомогою алгебри відносин можна побудувати просту та гнучку мову маніпулювання даними. Крім гнучкості, до гідностей реляційних баз даних відносяться: простота в роботі з базами даних для ненавченого або недосвідченого персоналу; точність, обумовлена тим, що відносини за своєю природою мають більш точний зміст і піддаються математично точним методам маніпулювання із використанням таких засобів, як алгебра відносин та обчислення відносин; зв'язність, оскільки реляційне уявлення надає ясну картину взаємозв'язків атрибутів із різних відносин і файлів; незалежність даних, яка виявляється в тому, що при побудові бази в нормалізованій формі з незалежним програмним забезпеченням перебудова даних не вимагає зміни прикладних програм; простота впровадження, яка випливає із того, що фізичне розміщення в пам'яті плоских файлів реляційних структур набагато простіше, ніж розміщення ієрархічних та мережевих структур, і так далі. За кордоном вже є кілька розробок реляційних баз

даних. Робота в цій області ведеться і у нас в країні. Для впровадження реляційних баз даних можна використовувати деякі із вже наявних варіантів програмного забезпечення ін.

ВИСНОВКИ

Таким чином, при створенні в системі стратегічного регулювання регіональної структури і територіальної організації агропродовольчої сфери бази даних функції економічного моніторингу найбільш прийнятним та надійним з точки зору практичної реалізації в даний час виступає мережевий підхід. У перспективі ж, на наш погляд, перевага повинна бути віддана реляційному підходу, який в недалекому майбутньому стане переважаючим.

Список використаних джерел

1. Алехина Е.С. Развитие маркетинговых технологий в сфере услуг региона: дис. ... канд. эконом. наук: 08.00.05 / Алехина Екатерина Сергеевна; [Место защиты: Рост. гос. эконом. ун-т «РИНХ»]. – Шахты, 2010. – 198 с.: ил.

2. Богачев В.В. Информационные технологии финансового мониторинга предприятий: автореф. дис. ... к. э. н.: 08.00.13 / Богачев Виталий Вадимович; [Место защиты: Финанс. ун-т при Правительстве РФ]. – Москва, 2010. – 24 с.

3. Ипатова Л.Н. Развитие услуг здравоохранения на основе экономического мониторинга: дис. ... к.э.н.: 08.00.05 / Ипатова Лариса Николаевна; [Место защиты: Сам. гос. эконом. ун-т]. – Самара, 2010. – 145 с.

4. Карх Д.А. Экономическая и социальная эффективность услуг розничной торговли: дис. ...

д.э.н.: 08.00.05 / Карх Дмитрий Андреевич; [Место защиты: Ур. гос. эконом. универ-т]. – Екатеринбург, 2010. – 304 с.: ил.

5. Корсак А.Б. Система обеспечения экономической безопасности мегаполиса: дис. ... д.э.н.: 08.00.05 / Корсак Александр Борисович; [Место защиты: Академия экономической безопасности]. – Москва, 2008. – 277 с.: ил.

6. Макаров А.Н. Экономическая реализация земельной собственности: дис. ... д. э. н.: 08.00.01 / Макаров Анатолий Николаевич; [Место защиты: Моск. гос. ун-т имени М. В. Ломоносова. Экон. фак.]. – Москва, 2008. – 477 с.

7. Мороз О.А. Мониторинг устойчивого развития промышленного предприятия: дис. ... кандидата экономических наук: 08.00.05 / Мороз Оксана Алексеевна; [Место защиты: Моск. гос. авиац. ин-т]. – Москва, 2008. – 227 с.

8. Петрова А.Т. Разработка методологических основ оценки качества жизни населения региона: дис. ... д. э. н.: 08.00.05 / Петрова Аида Талытовна; [Место защиты: ГОУВПО «Рос. эконом. акад.»]. – Москва, 2008. – 420 с.: ил.

9. Фатхиев А.М. Инвестиционный климат в системе экономического развития: дис. ... кандидата экономических наук: 08.00.01 / Фатхиев Артур Маратович; [Место защиты: Сам. гос. экон. ун-т]. – Казань, 2008. – 190 с.: ил.

10. Яковенко В.С. Экономическая цикломатика: теория, методология, практика: автореф. дис. ... доктора эконом. наук: 08.00.13 / Яковенко Виктор Сергеевич; [Место защиты: Ставроп. гос. ун-т]. – Ставрополь, 2008. – 55 с.